І чужому научайтеся,
й свого не цурайтеся...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: „Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 60. ЦЕНТІВ 12 CENTS — ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1959 — TWO SECTIONS (SECTION 1) — No. 60. VOL. LXVI.

ПЛЯНУЮТЬ ПЕРЕДАТИ СЛУЖБІ ЗДОРОВ'Я СПРАВУ ОХОРОНИ ПРОТИ РАДІЯЦІЇ

Вашингтон. — Урядова дорадча комісія для справ радіяції приготовила для генерального лікаря Служби Публічного Здоров'я ЗДА спеціяльний рапорт в справі контролі над загрозами радіяції. Опубліковано це звідомлення в четвер дня 26 березня ц. р. і цього ж самого дня інформував журналістів про накреслені в цьому звідомленні завдання і напрямні голова комісії для справ радіяції д-р Рассел Г. Морґан з Університету ім. Джана Гопкінса під час пресової конференції у Вашинґтоні. До очолюваної д-ром Морґаном дорадчої комісії належить ще 11 інших науковців і спеціялістів з ділянки медицини і радіяції. Звідомлення цієї комісії адресоване д-рові Лероєві Е. Бирні, головному лікареві Публічної Служби Здоров'я ЗДА. В рапорті стверджується, що нерозумно було б продовжувати існуючий досі стан в ділянці охорони проти радіяції, значить, щоб контролю над її загрозами виконувала та сама урядова аґенція, яка заінтересована передусім в якнайширшому продовжуванні атомових дослідів і спроб. Справою охорони перед радіяцією, — згідно з суґестіями членів, дорадчої комісії — повинна зайнятися окрема незалежна установа, яка повинна одержати для тієї цілі всі потрібні компетенції і засоби. Комісія Атомової Енерґії, до компетенції якої належить тепер справа охорони перед радіяцією, ознайомившися із звідомленням дорадчої комісії, прийняла її суґестії і пропозиції прихильно, висловила тільки сумнів, чи зможе цією ділянкою зайнятися успішно Служба Публічного Здоров'я, яка не має для цього ні відповідних засобів ні сил. На думку голови Комісії Атомової Енерґії Джана А. МекКона, справу передачі контролі над радіяцією Службі Публічного Здоров'я треба найперше відповідно підготовити і перевести її дуже пляново. Пропонована дорадчою комісією програма мала б охоплювати теж і контролю над радіяцією на терені атомових підприємств і Служба Здоров'я мала б мати право висилати туди своїх інспекторів. Для здійснення усієї зв'язаної з охороною перед радіяцією програми на протязі найближчих п'яти років потрібно 50 мільйонів долярів з тим, що в першому фіскальному році (1959/60 треба буде на початок щонайменше 2 і пів мільйона долярів.

При зударі кораблів згинули 4 особи, а 20 поранені

Ню Йорк. — 26-го березня над ранком пасажирський люксусовий прогульковий корабель „Санта Роза" зударився з нафтоналивним кораблем „Велкам", і в цій катастрофі згинули 4 особи, а 20 осіб поранені. Всі ці людські жертви були на нафтоналивному кораблі „Велкам", а на пасажирському кораблі жертв в людях не було. Командант „Санта Роза" твердить, що ця катастрофа недалеко Атлантик Сіти, Н. Дж., сталася внаслідок недбайливости скіпера „Велкам'а", який бачив і оком і радаром „Санта Розу", хоч над водою була легка мряка. На обох кораблях вибухла пожежа, яку вдалося загасити. „Санта Роза" має 16,000 тонн, а „Велкам" — 10,416. Обидва кораблі є власністю американських ліній, вони пробули до порту в Ню Йорку.

Рейбирн заявляє, що Конґрес контролюватиме федеральні видатки

Вашинґтон. — Конґрес 26-го березня почав свої 11-денні великодні вакації, і з цієї нагоди спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн відбув пресову конференцію, на якій заявив, що Конґрес визначатиме, скільки треба фондів на окремі урядові аґенції. Рейбирн говорив в імені демократів із Палати і Сенату, і виявив невдоволення з того приводу, що і уряд і республіканці хотіли б, щоб Конґрес був тільки тією печаткою, яка має потверджувати ті видатки, які собі уряд заплянує. Сем Рейбирн хотів підкреслити, що уряд не може вимагати, щоб демократи не зменшували видатків на допомогу закордонові і одночасно, щоб вони погоджувалися на запроєктовані урядом невистачальні видатки на домашні потреби. „Коли ми зменшимо на один долар запропоновані урядом видатки, казав Рейбирн, то робиться крик немов би світ валився, а коли ми збільшимо видатки на один доляр, то зараз кричать, що ми нерозсудливо марнуємо гроші.

ПОМЕРЛА ДРУЖИНА ПОЛК. А. ВАЛІЙСЬКОГО

Ню Йорк. — У середу 25-го ц. м. померла в шпиталі в Ню Йорку після довшої недуги Марія з дому Лебедева Валійська, дружина відомого українського старшини й громадського діяча, ген. штабу полк. Аркадія Валійського. Панахида по Покійній відбудеться в п'ятницю о год. 8-ій веч. в похоронному домі П. Яреми при 7 вул., а похорон з того ж дому жалоби о год. 9-ій вранці в суботу 28-го ц. м. на цвинтар у Бавнд Бруку.

КАНАДІЙСЬКИЙ УРЯД ВІДБУВ З ПРЕЗИДІЄЮ КОМІТЕТУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ ОКРЕМУ КОНФЕРЕНЦІЮ В УКРАЇНСЬКИХ СПРАВАХ

Прем'єр Діфенбейкер — Міністер М. Стар

Торонто. — Згідно з інформаціями представників президії Комітету Українців Канади, поданими під час наради з головами і представниками українських установ і преси, в столиці Канади Оттаві відбулася в днях 19 і 20 березня ц. р. міжміністеріяльна конференція в українських справах. В конференції взяли участь прем'єр канадійського уряду Джан Діфенбейкер і крім нього теж деякі з міністрів, а між ними міністер іміґрації і громадянства пані Е. Ферклоф, міністер пошти А. Гемилтон, міністер торгівлі і промислу Гордон Черчилл і міністер праці Михайло Стар. Президію Комітету Українців Канади репрезентували під конференції президент КУК-у о. пралат Василь Кушнір, о. д-р Степан Савчук, інж. Володимир Коссар, проф. Павло Юзик та ред. Іван Сирник. Під час конференції обговорювано справи української спільноти в Канаді, з'ясовані в давніших листах і меморандумах КУК-у, як теж в окремому новому меморандумі, врученому прем'єрові і членам канадійського уряду перед конференцією. Порушені справи торкалися різних ділянок політичного, господарського, культурного та адміністративного життя і були охоплені в 12 головних точках документу предложеного урядові. Ці точки відносилися до т. зв. Билл оф райтс, громадянства, перепису населення 1961 року, Канадійської Ради Культури, культурного обміну, міжнародньої служби СіБіСі, закордонних справ, іміґрації з СССР, міжнародніх виставок, пропам'ятних марок і податкових справ. Крім міністрів і членів президії КУК в конференції брали участь референти з інших міністерств, СіБіСі, Ради Культури, як теж українські сенатори і посли з Оттави. Делеґація КУК відбула теж окрему нараду з лідером парляментарної опозиції Леслі Пірсоном й окрему зустріч з українськими сенаторами і послами до федерального парляменту. Під час свого перебування в Оттаві — в четвер дня 19-го березня — члени української делеґації взяли участь в похороні міністра закордонних справ Канади Сіднея І. Смита, що помер ненадійно від серцевої атаки дня 17-го березня ц. р., напередодні приїзду до Оттави британського прем'єра Мекміллена і міністра закордонних справ Вел. Британії Ллойда. Про висліди цієї міжміністеріяльної конференції інформували президент КУК-у о. пралат В. Кушнір та член президії професор університету Павло Юзик представників українських установ і газетних редакцій на вужчій зустрічі, що відбулася після їхнього повороту з Оттави в Торонті дня 21-го березня ц. р. В зустрічі взяло участь яких 60 осіб.

Чіянґ Кай-шек обіцює Тибетові поміч в боротьбі проти комуністів

Тайпей. — Маршал Чіянґ Кай-шек у радіопередачі з Тайпею запевнив лідерів Тибету, що коли вони продовжуватимуть свою боротьбу за волю проти комуно-китайського режиму, то вільний Китай прийде їм з допомогою. Він заявив, що його уряд на Формозі „вживатиме всіх заходів, щоб давати вам постійну допомогу". Шіянґ Кай-шек заявив, що вільний Китай готов боротися з Тибетом „пліч-о-пліч за успішне виконання нашої святої місії національного спасіння". У Вашинґтоні — діючий державний секретар Крістіян Гертер висловив „глибоке потрясення з приводу безоглядного гноблення людських свобід у Тибеті". Комуністи, мовляв, виявили ще раз свою перфідію: інших постійно оскаржують в „імперіялізмі", а коли котрийсь із поярмлених ними народів проявить гін до волі, то вони його брутально здавлюють. Проте речник державного департаменту підкреслив, що ЗДА нічого не говорили з вільним Китаєм щодо допомоги Тибетові. В коментарях звертається увагу, що єдину допомогу вільний Китай міг би дати Тибетові літаками, — але націоналістичний уряд на Формозі розпоряджає тільки повільними транспортними літаками, які стали б доброю ціллю для атаки збоку комуністичного летунства на лінії 1,500 миль, що ділять Формозу від Тибету. Щодо подій в Тибеті, то бої в його столиці Лгасі буцім-то припинилися, але в краю нема спокою. Далай Ляма нібито схоронився на два дні перед вибухом заворушень серед прихильних йому людей недалеко індійського кордону, готов, у випадку небезпеки, перейти до Індії. Нема потвердження цих вісток.

Гаммершилд прибув до Москви для розмов про Берлін

Москва. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд прилетів до Москви з Індії совєтським ракетним літаком. Він виїхав був ще 28-го лютого з Ню Йорку до кількох країн середнього Сходу та південної Азії. Про предмет і хід його нарад на Сході не появились ніякі комунікати. На летовищі в Москві зустріли його представники совєтського уряду та його особистий приятель, шведський амбасадор Ральф Сольман. Газети звертають увагу, що з Генерального Секретаріяту ОН переслано йому вже під час його перебування на Сході низку документів до Берлінської кризи. Між іншим, Правничий відділ Секретаріяту ОН виготовив Гаммершилдові інформаційний меморіял про юридичний стан обох частин поділеного Берліну, а Відділ для справ безпеки — інший меморіял для тої самої справи. Цікаво, що голова того Відділу для справ безпеки при ОН, комуніст Анатоль Добринін, також поспішив з Ню Йорку до Москви. На цій підставі газети твердять, що головною метою подорожі Гаммершилда до Москви є переговорити з совєтськими головачами викликану ними Берлінську кризу. Тому, що Гаммершилд є звеличником строгого засекречування всієї дипломатичної акції, він не сказав ані слова про свою подорож на Схід і ціль приїзду до Москви та відмовився взагалі говорити з журналістами і не склав ніякої заяви після свого приїзду.

4 ДЕРЖАВИ ЗАХОДУ ВИСЛАЛИ НОВУ НОТУ СОВЄТАМ

ЗДА АНГЛІЯ І ФРАНЦІЯ ОФІЦІЙНО УЗАЛЕЖНЮЮТЬ КОФЕРЕНЦІЮ „НА ВЕРШИНАХ" ВІД УСПІХУ КОНФЕРЕНЦІЇ МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

Вашинґтон. — З'єдинені Держави, Англія, Франція і Західня Німеччина переслали в четвер 26 ц. м. ноти совєтському урядові, які формально є відповідями на совєтську ноту з 2 березня ц. р., що в свою чергу прийшла внаслідку західньої ноти з 16 лютого ц.р. Ноти ЗДА, Англії і Франції трохи різняться стилізацією, але тотожні щодо суті. Нота Західньої Німеччини полемізує з Совєтами та достосовується до західніх нот у справі конференції міністрів закордонних справ. Конкретно, західні держави запропонували, щоб 11 травня ц. р. розпочалась у Женеві конференція міністрів закордонних справ чотирьох великодержав. Три названі західні великодержави признають, що Польща, Чехословаччина „і деякі інші держави" мають оправдане заінтересування проблемами, що їх розглядатиме та конференція, і вони не виключають допущення їх до конференції в її дальшій стадії, але покищо пропонують обмежити її лише до чотирьох колишніх воєнних альянтів, які мають зобов'язання з титулу їхніх договорів з часів війни. Зате західні держави пропонують запитувати інформацій і порад в представників західньої і східньої Німеччини. Західня Німеччина у своїй ноті висловлює свою згоду на участь в конференції в характері „дорадника". Щодо суті справи, то західні ноти застерігають право за всіми учасниками конференції заторкувати всі справи, що їх вони вважатимуть за доцільне порушити у зв'язку з дебатованими проблемами Німеччини і Берліну. Таким чином, усі західні держави відкинули совєтську вимогу, щоб говорити виключно про мировий договір з „обома Німеччинами" і про перетворення західнього Берліну у вільне місто. Що стосується конференції голів урядів, то західні ноти підкреслюють, що така конференція могла б відбутися пізніше, літом цього року, якщо на конференції міністрів закордонних справ виявився би поступ, який приготовив би конструктивні пропозиції для обміркування головами урядів. Як остаточну ціль західні ноти вказують на „осягнення позитивної згоди в такому широкому обсязі, як це тільки буде можливо". Конференцію на вершинах Захід зумовлює від того, чи таку конференцію „оправдає розвиток конференції міністрів закордонних справ". Час і місце конференції голів урядів мала б визначити конференція міністрів.

Москва не перестає шантажувати Туреччину, Іран і Пакістан

Москва. — Совєтський уряд проголосив нову заяву в справі договорів безпеки, що їх у цьому місяці підписали в Анкарі ЗДА і Туреччина, ЗДА і Іран та ЗДА і Пакістан. В усіх цих трьох майже тотожніх договорах ЗДА зобов'язалися прийти названим державам з допомогою у випадку їх загроження комуністами. Москва оцінила ці договори, як визов та загрозу та заповіла тепер, що вона „прийме охоронні заходи на південному кордоні СССР задля забезпечення тамошнього миру". Совєти знову повторили давні погрози під адресою Туреччини, Ірану і Пакістану, що вони, у випадку війни, впадуть жертвою „інтересів американських і британських великих монополів" під натиском яких, нібито, ті держави вступили у союз з ЗДА. Совєтська заява закидає ЗДА, що вони своїми договорами з названими трьома середньосхідніми країнами намагаються зрівноважити виступлення Іраку з Багдадського пакту. Багдадський пакт, званий середньо - східнім бар'єром проти совєтського імперіялізму, був завжди сіллю в оці Москви.

ЗДА відновлять дипломатичні взаємини з Болгарією

Вашинґтон. — Внаслідку довшого дипломатичного контакту, що його нав'язано за наполегливими заходами болгарських комуністів, З'єдинені Держави погодились відновити дипломатичні взаємини з Болгарією, перервані дев'ять років тому. Офіційне проголошення в цій справі має прийти в найкоротшому часі — повідомляють з Вашинґтону. Ця постанова частинно матиме вплив також на відношення супроти деяких інших сателітних країн, як ось наприклад з Альбанією. Проте воно не вплине на зміну відношення ЗДА до Східньої Німеччини, Північної Кореї і Північного В'єтнаму. Щодо Зовнішньої Монголії, то не є виключена ревізія становища ЗДА, які до цього часу її не визнавали. З'єдинені Держави стоять на становищі, що названі „держави" є насправді державними фікціями, залежні цілком від совєтського уряду. ЗДА ніколи не квестіонували державности Болгарії і Альбанії, зате квестіонують державність згаданих чотирьох творів, покликаних до життя штучно та опертих виключно на силі військ — або безпосередньо совєтських чи колуно-китайських, або зорганізованих ними.

ФІЛЬМ ПРО ЕВРОПЕЙСЬКЕ ТУРНЕ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ — ДОКУМЕНТ СЛАВИ, КРАСИ І ПАТРІОТИЧНОЇ ПОСВЯТИ

Ню Йорк. — Багато вже сказано і написано про минулорічне концертове турне Української Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка по містах европейських країн, але все це можна вважати тільки відносно слабим відгомоном тієї великої культурної місії, яку виконала Капеля, та яку задокументовано на кольоровому повнометражному фільмі, що його показав (при співпраці п. Софрона Федева) минулого четверга, 26-го березня ввечорі в залі Українського Інституту Америки групі запрошених громадян продуцент того документального фільму, молодий фільмовий ентузіяст п. Богдан Солук з Торонта. Показ фільму триває півтора години і його оправдано можна назвати документом слави і краси української культури та подивугідної патріотичної посвяти капелян, завдяки яким цю красу показано і славу здобуто. Фільм — це цікаво скомпонована і добре на фільмовій стрічці записана хроніка концертової подорожі Капелі, від її прощання на американській землі починаючи, а на привітаннях після повороту кінчаючи. Капеляни подорожували всіми засобами льокомоції: — літаком, кораблем, залізницею і автобусом, промірявши вздовж і впоперек европейський континент, а радше те, що з нього залишилося по цей бік залізної заслони. Мапа, якою користується заповідач (проф. Зенон Саґан) при вияснюванні та коментарях, включених у звук фільму, допомагає глядачеві слідкувати за цією патріотично-артистичною мандрівкою наших капелян, від Мадриду і Барсельони в Еспанії починаючи, через Францію, Швайцарію, Німеччину, Бельгію, Голляндію, Швецію і на Англії кінчаючи. Глядач бачить не тільки на мапі шлях капелян, бо у фільмі включені кадри багатьох околиць та культурних й історичних пам'яток та найбільш характеристичні фраґменти багатьох країн і міст, в яких Капеля концертувала. На цьому тлі, урізноманітненому деякими інтересними деґресіями, показано головну дійову одиницю фільму — Капелю та її мистецьких керівників пп. Китастого і Божика і прекрасну танцювальну групу „Орлик" і її мистецького керівника п. Дністровика з Лондону, як і головно їх велику дію — невмирущу українську пісню та український танок при акомпаніяменті української бандури. Приглядаючись тому документові краси, що тріюмфує в славі по найвидатніших концертових залях Европи, бігаючи очима по великих афішах, що заповідають виступи Капелі й „Орлика" чи по показаних фраґментах біля 150 европейських газет, що надрукували найбільш похвальні рецензії на ці виступи, глядач мусить усвідомити собі, що цю красу показано і славу здобуто максимальною посвятою й неймовірним трудом капелян і танцюристів, на який вони могли спромогтись тільки з ентузіязму до української культури та з патріотизму до своєї поневоленої Батьківщини, ім'я якої вони прославляли. Тільки це могло дати їм мужність залишити на невідоме свої родини, покинути свою щоденну працю і вибратись в томлячу, нехай і цікаву подорож, і тільки це могло додати їм сили виступити 62 рази впродовж 75 днів своєї поїздки. І коли п. Маруся Бек, діючий посадник міста Дітройту, що є осідком Капелі, вітаючи їх чистою українською мовою при їх повороті з турне заявляє, що „Ви, дорогі капеляни, виконали свою велику місію", та глядач, побачивши документ тієї місії, не може не підписатись аплявзами під тією заявою. — Фільм, випродукуваний п. Солуком завдяки і стараннями Т-ва Прихильників Капелі, яке й влаштувало турне та опікувалось капелянами, буде небавком показаний широкій публіці в ЗДА і Канаді. В Ню Йорку показ фільму спонзорують Українські Американські Ветерани і він відбудеться в неділю, 26-го квітня ц. р. в Фешин Інституті, в трьох сеансах — в годині 5, 7 і 9-ій ввечорі. Вступ для дорослих $1.50, а для дітей 75 центів. Фільм, як і все, що створене людьми, може мати свої технічні та інші недосконалості, але тим не менше він і сам по собі є чи не найкращою дотеперішньою українською фільмовою продукцією на еміґрації і його не можна не бачити, тим більше, що весь прибуток з його показу призначений на покриття великих фінансових зобов'язань Т-ва Прихильників Капелі, зв'язаних і її славним турне. Не мав би чистого сумління той, хто пожалів би дві години часу і півтора доляра на те, щоб побачити один з найкращих документів української культури та великої посвяти для неї.

Богдан Солук
продуцент документального кольорового і звукового фільму про европейське турне Капелі Бандуристів, яку він в цьому турне супроводжав, поділяючи з нею головно всі труднощі і невигоди.

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В АМЕРИЦІ

● **Голова Урядової Забезпеченевої Палати** Обрі Дж. Ленстон, промовляючи на зборах Т-ва Забезпеченевих Аналітиків, сказав, що коли Конґрес не ухвалить збалянсованого бюджету на 1960 рік, то це спричинить хаотичне заломлення економіки ЗДА. „Нічого не поможе тоді навіть частинна контроля деяких економічних ділянок", — заявив Ленстон.

● **Журналісти** запитували президента Айзенгавера, що він думає про можливість кандидата на президента ЗДА в особі сенатора - демократа Линдона Б. Джансона. Айзенгавер відповів: „Одне, що я знаю, це те, що сенатор Джансон мій щирий приятель від давних років, і що ми обидва належимо до „Клюбу Кардіяк". (Джансон занедужав на серце в липні 1955, а Айзенгавер два місяці пізніше). Не знати, чи ця Президентова відповідь є ствердженням чи запереченням можливости кандидатури сен. Джансона.

● **77-річний** суперінтендант Едвард Керман пішов до пивниці, щоб підкласти в огрівач вугілля, бо мешканці дому нарікали на холод. Занепокоєна його довгою відсутністю, пішла до пивниці його 72-річна жінка. Побачивши, що чоловік лежить на долівці, вона побігла по ліки, але вертаючись, зомліла і померла. Власник дому застав обох Керманів мертвими і покликав нюйоркську поліцію.

● **У п'ятницю 27-го березня 1959 р.** відкрив в Ню Йорку свої двері для публіки Цирк Рінґлінґ Бродерс енд Барнум енд Бейлі. Разом з цирком прибуло з Флориди 40 слонів, які йшли вулицями міста в товаристві клöвнів, малих коней-поні, цебр, журналістів, поліцистів і юрби дітей.

У СВІТІ

● **Папа Іван XXIII** звелів викреслити з тексту, вживаного в Богослужбі у Велику П'ятницю, слово „злобний" у реченні: „Молімось за злобних юдеїв". Папа Пій XII велів це місце читати: „Молімось за невірних жидів". Тепер воно звучатиме просто: „Молімось за жидів". Папа пояснив, що не можна будь-кого ображати текстом молитви.

● **У Великодній Четвер** латинського обряду, 26 ц. м., Папа Іван XXIII привернув у базиліці св. Йоана у Римі стародавній звичай — обмивання ніг 13-тим бідним людям. Папа обмив ноги 13-ом молодим священикам. Два кардинали асистували йому в цьому. Після тієї церемонії Папа проголосив текст молитви, що пояснює символіку цього акту — змивання гріхів з людських душ так, як змивається бруд із тіла.

● **Англійському прем'єрові** Мекмілленові зчинили овацію в Палаті громад коли він вернувся з Америки після чотириденних нарад з Айзенгавером. Коли один соціялістичний посол спитав: чи конференція „на вершинах", отож з Хрущовим, відбудеться перед виборами до парляменту, чи після них, Мекміллен схопився з лавки і заявив: „це залежить від ще зовсім не відомих передумов: від того, коли відбудуться вибори, і від того, коли відбудеться конференція „на вершинах". Сміх консерватистів заглушив протести соціялістів.

● **Фільмовій артистці Лорен Бейколл**, вдові славного артиста Гомфрі Боґарті, що минулого року помер в Голлівуді на рака, вкрали в її помешканні в Лондоні самоцвіти вартости $14,000. Поліція знайшла діяманти, але злодії втекли. Вони закрались були до помешкання в той час, коли перед телевізором в сусідній кімнаті сиділи двоє служників багатої артистки. Її перша реакція була — викинути геть телевізор.

СВОБОДА SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВІД КАРПАТ ДО ГІМАЛЯЇВ

Карпатська Україна і гімалайський Тибет — віддалені тисячма миль, різні історією, культурою та топографією і, здавалося б, не мають між собою нічого спільного. Проте, вони таки мають дещо спільного: обидві вони уярмлені чужинецькими комуністами і в обох в останньому тижні сталися зриви проти наїзників. Схожі вони ще й тим, що вільний світ ставиться з однаковою питомою для нього байдужністю до подій, які проходять там.

З кінцем минулого тижня американська преса, покликуючись на джерела західніх розвідок, подала вістки про демонстраційні акти революційного підпілля на Карпатській Україні, що сталися там напередодні роковин проголошення самостійности Карпатської України. Цікаво, що коли одні газети в Америці принесли ці вістки у формі політичної сенсації з великими заголовками на перших сторінках, то інші — цілком промовчали її. Це характеристичне для постійного нерозуміння і легковаження в Америці того наймогутнішого союзника ЗДА і цілого вільного світу, яким є визвольні рухи підсовєтських народів.

З подіями у Тибеті трохи інакше. Вістки про них розходяться через центри міжнародної пресової інформації в Індії і на Формозі. Тому в останніх двох тижнях усі великі часописи Заходу розписуються про повстання в Тибеті. Воно — читаємо — почалося від бурхливих вуличних демонстрацій в столиці тієї країни, Лхасі, 10 березня ц. р., коли маси тибетців спонтанно спротивились „запрошенню" свого духового й політичного лідера, Даляй Лями до комуно-китайської головної військової кватири. Буддійські тибетці могли навіть нічого не знати про прецеденс з мадярським ґенералом Малетером і його прибічниками, що їх так само „запрошено" 3 листопада 1956 року до совєтської головної кватири під Будапештом ніби для обговорення умов відкликання совєтських військ з Мадярщини, а фактично — щоб їх арештувати, вивезти і розстріляти. Але здоровий інстинкт людей реаґує однаково, незалежно від раси, віри, часу і простору. З демонстрацій почались сутички, з сутичок розпалилось загальне повстання у Тибеті.

Тибет — це велика країна на 457,000 кв. миль, себто більша, ніж колишня австро-угорська монархія, і майже вдвоє така, як стейт Тексас, але з населенням всього три мільйони осіб, з яких одну шосту становлять монахи. Це найбільш февдальна, найменше новітньою цивілізацією заторкнена, найменше досліджена і відома у світі країна. Її найприкметніша риса — гори. Така топографія Тибету — найслабша, але й найсильніша позиція цієї країни, бо, з одного боку, вона і досі внеможливила проведення залізничних шляхів та автострад, а з другого — робить з Тибету ідеальну природну фортецю для партизанів, що з ними не можна боротись новітніми воєнними засобами. Політично Тибет був самостійною державою з теократично-абсолютистичним режимом Даляй Лями. Не маючи ніякої військової сили, ця відстала країна, де все ще орють дерев'яними плугами, де бідні жінки можуть мати по трьох чоловіків, а багаті чоловіки по три жінки, — ця країна містики і забобонів не могла ставити збройного спротиву аґресії китайських комуністів. Все ж, рахуючись з цим надзвичайно трудним тереном, Пейпінґ обіцяв Тибетові автономію в договорі з 23 травня 1951 року, в якому Тибет прийняв комуно-китайську „опіку" над своїми збройними силами та закордонною політикою. Цю обіцянку підтримано в декларації з 20 грудня 1953 р., що реорганізувала і встановляла напіврелігійну адміністрацію „двох лям". Але насправді китайські комуністи поводилися в Тибеті так, як поводяться комуністи в усіх завойованих країнах. Тому 22 квітня 1958 р. обидва лями — Даляй Ляма і Панчен Ляма — домагалися знову реалізування обіцянки щодо автономії. Видно, що відносини не кращали, а погіршувались, бо довели до останніх подій. Тепер чуємо, що доведені до розпуки тибетці уневажнили договір з 23 травня 1951 року і заапелювали до Пейпінґу, щоб він відкликав свої війська з Тибету. Очевидно, що, маючи в Тибеті 300,000 війська та велетенську армію в китайському запіллі, китайці будуть намагатись повторити совєтську масакру з Мадярщини в Тибеті.

Знехтувавши розпучливі заклики сильної тибетської політичної еміґрації в Індії — прем'єр Індії Неру запевнив Пейпінґ, що Індія не буде втручатись у „внутрішню" справу китайсько-тибетського спору. А речник англійського уряду заявив в Палаті Громад, що події в Тибеті — не загрожують світовому мирові. Це все, на що міг здобутись вільний світ. Бо індійці, американці й англійці все ще не свідомі того, що трагедія тибетців — це насправді їхня власна справа, це справа принципу волі. І поки вільний світ не усвідомить цього зв'язку — йому загрожуватиме найбільша небезпека від комуністичної аґресії.

РЕАЛІТЕТИ І СЕНСАЦІЇ НА КИЇВСЬКОМУ З'ЇЗДІ ПИСЬМЕННИКІВ

З'їзд письменників України, що проходив у днях 10 до 14 березня ц. р. в Києві, хоч нічого нового підсовєтським письменникам не дав, все ж таки цікавий деякими своїми ствердженнями про реальний стан підсовєтської української літератури і деякими сенсаційними моментами у виступах доповідачів та учасників.

Варта уваги спроба числового охоплення сучасних письменницьких сил в Україні. У своїй майже шестигодинній доповіді но тему „Українська радянська література в боротьбі за побудову комунізму" головний доповідач і голова правління Спілки радянських письменників України Микола Бажан ствердив, що „на з'їзд прибули 177 делеґатів від 527 членів Спілки". Таку саму кількість членів подав голова ревізійної комісії Петро Панч. Але вже інакшу цифру подала мандатна комісія з'їзду. Представник комісії Я. Баш ствердив у своєму звідомленні, що „за останні чотири роки Спілка письменників України зросла більш як на 200 і об'єднує 534 літератори. Щождо учасників з'їзду, то Баш встановив їх кількість на 178 осіб, в тому числі 101 делеґат від київської організації, 14 від харківської, 13 від львівської, 11 від донецької, 10 від одеської, 6 від кримської, 6 від закарпатської, 5 від дніпропетровської і по 4 від полтавської, херсонської та чернівецької. За своїм „літературним фахом" учасники з'їзду поділялись так: 86 прозаїків, 67 поетів, 8 драматургів і 17 критиків.

Цікавий звіт про роботу ревізійної комісії Спілки подав у своїй доповіді голова цієї комісії, прозаїк Петро Панч. Комісія перевіряла раз або двічі не тільки роботу самого правління, але й фінансову та матеріяльно-господарську діяльність її видавництва, Бюра пропаґанди художньої літератури й української філії Літфонду СССР. Панч ствердив, що „помітно знизились" не тільки передплата на видавані Спілкою журнали й альманахи („Вітчизна", „Жовтень", „Прапор", „Советская Украина", „Всесвіт", „Літературна Газета", чотири обласні періодичні альманахи і ще деякі неперіодичні), але й „продовжують падати" тиражі книжок. Стверджуючи такий невідрадний, як на „квітучий розвиток совєтської української літератури" фактичний стан, Панч винуватив „працівників місцевих відділів культури", які „байдуже ставляться" до справи передплат українських журналів" і „товарознавців облкниготорґів", які „дуже часто підходять до художніх творів, як до тканин". „Торгівля книгами — це політика, і покладатися в цій справі на не завжди грамотних замовців аж ніяк не годиться", — заявив Панч. Вказати на русифікаційну політику уряду і партії, як на справжню причину такого фатального стану в українській видавничій справі, Панчеві не вистачило мужности. „Порушень фінансової дисципліни" в роботі правління й установ СПУ ревізійна комісія не виявила, зате ствердила „прикрий факт невикористання навіть половини асиґнувань на роботу творчих комісій і секцій" і „виявила багато недоліків у роботі правління та адміністрації Літфонду", установи, створеної і вдержуваної нібито із завданням „всіляко сприяти творчості письменників „допомагати їм у побутових справах, дбати про їхнє здоров'я".

Поза такими реалітетами були на з'їзді і деякі сенсації. Першим сенсаційним моментом був виступ М. Бажана, який у своїй доповіді затаврував усіх тих, що останнім часом виступили на оборону чистоти і самобутности української мови. „Ми повинні більше уваги приділяти питанням мови в художньому творі, питанням стилістики, мовної палітри, — заявив Бажан у своїй доповіді. — Але нас не може не турбувати й те, що в окремих виступах, статтях, віршах деяких наших літераторів останнім часом траплялися вияви тенденцій неправильних, шкідливих, несумісних із свідомістю радянських людей — тенденцій штучно відділяти процеси розвитку двох споріднених мов — української та російської, вбивати поміж них клинці".

Дісталося від Бажана і Дмитрові Павличкові, молодому львівському поетові, знаному наклепникові на українські національні традиції й визвольну боротьбу. Обговорюючи твори підсовєтських письменників, спрямовані „проти брудних сил українського націоналізму", Микола Бажан зарахував до них з признанням вірші Дмитра Павличка з циклу „Вбивці" сповнені „ненависти і презирства до кривавих націоналістичних виродків". Але водночас із цим Бажан вдарив Д. Павличка за те, що він вмістив у своїй новій книзі вірші, які „прикро протирічать цьому циклові і всьому кращому, створеному поетом, і яких він відступив... од ідеології дружби народів, виявив глибоко перекручене, непартійне розуміння тих явищ що були зв'язані з культом особи".

Вдарив у своїй доповіді М. Бажан також і журнал „Вітчизну" за недостачу „ідейної і художньої вимогливости", яка виявилася в тому, що на сторінках цього журналу „останнім часом з'явилися окремі статті, які неправильно трактують процеси розвитку української радянської літератури", як і в тому, що редакція схвалила до друку такі речі, як „Казку" Л. Первомайського (до речі, битого вже багато разів за неї — О. Р.), поему Василя Шевця "Між вітром і дощем" і вірш Любови Забашти — звернення до еміґрантів. Вражений був Бажан особливо останнім віршем тому, мовляв, що „земляки закордоном у нас, як відомо, є всякі", і „не варто до них поспіль звертатися в тому сумирному тоні, яким цей вірш пройнято".

Але найбільш сенсаційною була заява Миколи Бажана в справі переведених на протязі останніх двох років реабілітацій. До цілком реабілітованих, або, кажучи його словами, „заходами партії зараз од несправедливих обвинувачень очищених" Мирослава Ірчана, Василя Блакитного, Івана Микитенка, Івана Кулика і Давида Гофштейна, Бажан зарахував також Миколу Куліша, Антона Крушельницького і навіть Олексу Влизька — того, що був розстріляний 15 грудня 1934 року разом з Косинкою, Фальківським, Іваном і Тарасом Крушельницькими та іншими (і того, до речі, що не був навіть згаданий в II томі „Історії Української літератури", виданому наприкінці 1957 року). Ще варто відмітити, що Бажан, торкаючись цієї справи, висловився проти реабілітації Гната Михайличенка (розстріляного разом з Василем Чумаком 1919 р.) і проти намагань реабілітувати весь творчий шлях Леся Курбаса, „талановитого, але повного внутрішніх протиріч і збочень митця".

Досить сенсаційним був і виступ Любомира Дмитерка, „галичанина" (з Винник!), спрямований майже в цілості проти „ганебної зрадницької діяльности недобитків з табору буржуазних націоналістів". Згадуючи і Літературно-Мистецький Клюб у Ню Йорку і цілком непричетного до цього клюбу Ярослава Стецька, Любомир Дмитерко головний свій удар спрямував проти того, щоб українські товариства у ЗДА називали себе такими історичними назвами, як... „Запорізька Січ". Але „обурення" Дмитерка прозвучало натягнуто і гумористично, здається, навіть і для самих учасників київського з'їзду.

Для інформації вкінці треба подати, що новим головою правління СПУ обрано письменника Олеся Гончара, того, м. ін., що супроводив декілька разів совєтських міністрів закордон.

О. Р.

Олег Лисяк

„ВОНИ ВМИРАЮТЬ І ЗА ТЕБЕ"

З кінцем тижня, у п'ятницю, люди з радістю повертаються до хат. Авто немов би якось швидше їде (хоч швидкість та сама), пісеньки Френка Сінатри чи Пері Комо в автомобілевому радіо якісь веселіші, мурини на вулицях виглядають привітніше, навість починаєш вірити, що, може, інфляція і рецесія справді вступаються і що на світі все йде до кращого. Мекміллен поговорив з Айзенгавером, Айзенгавер з Мекмілленом, поговорили собі — може з цього ще щось вийде. Але відкиньмо політику — от, ще миля-дві і зараз будемо в хаті і почнеться головна атракція Америки — вікенд!

Вікенд! — час, коли пересічний громадянин може забути про турботи п'ятьох робочих днів, коли можна буде зайти до знайомих погуторити, час, коли можна буде поцікавитись власними дітьми і тим, „що там в школі", час, коли заглянете до знайомої крамниці і трохи пополітикуєте, час, коли справджується велика правда, вікрита після приїзду на новий континент: Америка гарний край, але передусім — на вікенд!

І так їдемо в цей п'ятницевий вечір по вулицях мільйонового міста, ще лише кілька миль по головній вулиці, а там буде закрут, а за закрутом ще кільканадцять бльоків і хата, а в хаті — родина, радісні привітання, бараболяні плящки зі сметаною, може, гречана каша з кваснм молоком, цілотижнева порція української преси (яку в будні „нема коли" прочитати), а в пресі звідомлення про концерти, конґреси, академії, академії, академії...

І раптом — ще в авті — посеред вісток вечірнього „нюзу" вухо ловить слово: „Юкрейнісн". Що там говорять? Щось про „юкрейнісн партизанс"? Такі слова дуже рідко чується в американському радіо — може раз за пару років. Але киньмо рефлексії — краще слухаймо...

Спікер говорить рівномірним, байдужим голосом про якісь експльозії в українських містах, щось про арештування, заворушення, про спровадження до районів заворушення скріплених сил совєтської армії... Додає, що армія здавила заворушення і, не змінюючи тону, заповідає наступну пісеньку Френка Сінатри...

Певно, це не Мадярщина і не Тибет. Може тоді в радіо і в пресі було б більше уваги присвячено такій події, як факт відкритої демонстраційної акції проти окупантів у так званому „совєтському бльокові". Але Україна? Про Україну пишеться на перших сторінках радше тоді, коли Мекміллен відвідує Київ під час своєї мирної чи замирюючої поїздки, і коли каже „до побачення".

Ранком знову слухаю радіо. Ані слова про події в Україні. Вистачить, що вечером говорили. Про події в Тибеті говорять, про монахів, про Даляй Ляму... Беру в руки „Інквайрера", велику місцеву газету. На першій сторінці про Україну нічого — велика вістка про Тибет. На другій — таки є! Пишуть, пишуть! „Українські бунтівники" (ребелс) спричиняють експльозії на вулицях міст". У повідомленні говориться про вибухи бомб у трьох містах південно-західньої України, а саме Мукачеві, Ужгороді і Хусті, про „загальні заворушення", про незвичайно гостру протиакцію МВД, про підкріплення мвд'івських сил, епроваджені з Станиславова і Стрия, про летючки з червоними обвідками, підписані трьома буквами — УПА, про їх текст, в якому закликається мешканців міст залишитися в ті 14 березня в хатах. У повідомленні говориться про те, що „тисячі прихильників" послухало заклик УПА.

Пишуть про широкі арештування, про те, що мешканці Закарпаття вшанували спеціяльними Богослужбами свого першого президента, монс. А. Волошина і тисячі українських патріотів, закатованих совєтами. Пишуть, що підпільники відступили до лісів і гір, не попали в руки МВД...

І все це ділялось не роки, не місяці тому навіть — все це сталося лише пару тижнів тому, якраз в день, коли ми, далекі від Батьківщини еміґранти, відзначали велику річницю Закарпатської України — нашими еміґрантськими академіями... А там Україна все таки ще далі бореться, Закарпаття не забуло часів „батька" Волошина і „Карпатської Січі", часів з-перед двадцятьох років, часів, які ми тут лише як призабуту казку згадуємо... Живе Закарпаття, грізні в Україні ще й далі для ворога три букви УПА, що символізують Українську Повстанську Армію, збройне рам'я народу поневоленого, але не переможеного! Не відійшла ще в підручники історії Леґенда Карпатської України, її й далі пишуть вибухами бомб і діями всенародного спротиву закарпатські леґені і діти їх, діти, що виховалися вже в підсовєтській забріханій дійсності!

Не раз, коли приходиться порівнювали підтримку, яку давали наші „старі" еміґранти з Америки батьківщині в роках після першої світової війни і наше теперішнє збайдужніння, чуємо, як виправдувальний арґумент, слова: „Тоді щось в краю ділялося. А тепер не ті часи... Там уже все „устабілізувалося". Люди на еміґрації „прийняли до відома", що тепер інші часи, зростають з корінням у свій ґрунт, відклали до архіву „леґенди", ствердили, що на батьківщині так, як і в цілому Совєтському Союзі, тепер „відлига", „еволюція", і повірили вже, мабуть, що це все правда, а не лише покришка для того, що діється справді нашому скривавленому, але гордому й непокірному краю.

Різні коментарі чув я останньої неділі, коли люди дискутували про вістку з далекої Срібної Землі. Одні сприймали її трохи з більшим зацікавленням, інші казали: „От, шкода людей", треті похитали сумно головами, ще інші зідхнули: „Ах, це так далеко..."

Але я чув коментар, який додав мені віри, сили і надії, що буде ще кому йти на підмогу тим з Хусту, Мукачева, Ужгороду і інших міст та сіл великої нашої Батьківщини, коли час прийде, навіть, якби цей час не був ще близький.

Розмовляло кілька хлопців, кільканадцятирічних юнаків. „Ну, то що? — сказав один з них — Тепер люди всюди на світі вмирають. В Тибеті, в Іраку, в Альжирі..."

„Так — відповів другий. — Але там наші люди воюють і вмирають. І якщо хочеш знати — вони також за тебе вмирають".

„За мене? — здивувався перший. — Ар ю кіддінґ? Чому також за мене?"

„А тому також за тебе, — відповів поважно, аж заповажно на свій вік його товариш, — тому, щоб ти запам'ятав, за що твій тато бився, і щоб ти тут не забув, хто ти такий!"

ДОБРИЙ ПРИКЛАД

У стейті Ню Джерзі широко розвинена сітка вечірніх шкіл для дорослих: мало не кожна громада має в своєму місті таку школу. По цих школах викладають найрізноманітніші дисципліни, — двадцять і більше.

Коли їхати до Ньюарку в напрямі до Ню Йорку, то весь час доводиться минати цілу низку міст, так густо положених, що складається враження, ніби їдеш вулицями одного великого міста. Ось, прикладом, перелік їх на віддалі 18 миль від Ньюарку до Морріставну: Ньюарк, Орендж, Сент Клод, Нортфілд, Лівінґстон, Геновер і Віппани.

Майже в кожному з цих міст живе по кілька українських родин. Однак, найбільше подибуємо їх у Віппани і поруч положеному Геновері. Саме тут, у Віппани і єдина на цей район українська греко-католицька церква св. Івана, до парохії якої належить щось із 60 родин та кілька самітних українців.

З осени минулого року в сусідньому Геновері почала працювати одна із згаданих вечірніх шкіл. Директор цієї школи п. Генрі Еренсон надзвичайно уважно прислухається до побажань слухачів, з якими провадить відповідні розмови. Наприкінці минулого осіннього семестру виникла думка запровадити в школі початковий курс російської мови. Розмовляючи про це із слухачами школи, п. Еренсон почув від одного українця побажання завести до шкільного пляну курс української мови. Директор дуже уважно поставився до цього, зазначивши тільки, чи можна буде мати відповідного викладача.

На викладача запропоновано місцевого пароха греко-католицької церкви о. Й. Панасюка. На цей курс записалося 18 слухачів — що цікаво — не самі українці, але й американці.

Розпочалося навчання. О. Панасюк приділяє багато уваги цій роботі, і з певністю можна сказати, що розпочата добра, важлива справа не захиріє, а ширитиметься, притягаючи до себе дедалі більше зацікавлених.

Директор школи казав, що серед усіх вечірніх шкіл стейту навряд чи є ще одна, де б викладали українську мову. На жаль, ми не маємо відомостей про це. Та, проте, важливо підкреслити велике значення цієї „першої ластівки".

Ми часто нарікаємо, що пересічний американець мало знає, щоб не сказати більше, про Україну, про відрубність її народу, його побуту, звичаїв, його мови від московських.

Раз на рік у багатьох стейтах проголошують „Український День", коли на урядових будинках, поруч американського, має український прапор, в місцевих газетах з'являються статті про Україну. Але минає цей день і до наступного року настає цілковита тиша, цілковита мовчанка.

Захоплені гаслом „великого бизнесу", ми, бажаючи цього „великого", часто забуваємо про ніби малу повсякденну працю в справі освідомлення, ознайомлення американців з Україною, що має для нас величезне значення.

Ось такий факт, як українська мова в американській школі для дорослих, має дуже велике значення: адже не тільки слухачі її, але й слухачі інших дисциплін почують, може вперше, що є така мова, почують про Україну.

Уявімо собі, що по всіх місцях скупчення українців, на їхнє прохання, вечірні школи завели б у себе викладання української мови. Американці українського походження, які не знають мови своїх батьків, мали б змогу пізнати її красу, а інші американці, що, як у Геновері, записалися б на цей курс, діставали б правдиві, нефальшовані відомості про Україну.

Говорити багато про важливість таких курсів не доводиться.

Отож, треба привітати цю, повторюємо, „першу ластівку" і побажати, щоб такі курси ширилися по всіх вечірніх школах. Директори шкіл охоче підуть назустріч бажанням слухачів.

В. О.

НІБИ ТО ВЕСНЯНКИ...

Ніби то веснянки, сніжку цятки
На обличчі мокрої землі,
Идуть кораблики —
пускать хлоп'ятка
На струмок, що ніжиться в імлі.

Поміж ними син мій гордовито
З паперовим крейсером іде.
Він забув тепер
про все на світі,
Що й на нього вдома
матір жде.

Вкрила простір весняна обнова,
Вабить шум дерев,
пташиний крик.
Гратися із друзями чудово,
В'ється, мчить побіля ніг потік.

Стільки світла
й радості в блакиті,
Сонцем сріблиться таловина
І не хмариться нічим на світі
Мого сина дорога весна.

ВАЛ. ТКАЧЕНКО

С. Риндик

АМАЗОНКА

(Оповідання А. Д.)

(4)

— Попався, жучку, в панську ручку! — сказав я сам собі, коли амазонка скрилась за перелісном.

Але сконстатовання цього сумного факту не засмутило мене ані на макове зерно. Навпаки, буйна радість сповнила мене. Я підійшов до коня, обняв його за шию і пригорнувсь тісно-тісно. Я відчув, що став дуже добрим і що все надокола так само подобріло: і коні, і трава, і небо, і земля. Світ обновився. Так радіють діти, що ніколи не оглядаються назад і не думають наперед, а сприймають тільки теперішнє, тільки безпосереднє.

Яшка і Юзьо вислухали моє оповідання про амазонку з великим зацікавленням. Я їм про все оповів. Не міг скривати.

— З цієї пасторальної ідилії, — сказав Яшка, — може щось вийти. Я давно вже бачу, що селянські маси підносять голови. Здається, вони таки заволодіють світом, а в першу голову гарними дівчатами, бо це найбільша вартість світу. І так буде, бо їх величезна більшість. І мезальянси відбуватимуться на кожному кроці. Якщо і в даному випадку таке станеться, то ти, Антошку, найщасливіший чоловік двадцятого століття.

— Що в даному випадку станеться, того ніхто не знає, навіть такий Соломон, як Янкель Феферґольц, — сказав на те Юзьо. — Але коли б Господь Бог дав, щоб із того нічого не вийшло, то і в такім разі гра варта того, щоб її заграти. А найгірше тут виходжу я, що послухався батька.

— І не навчився грати на сопілку, — додав Яша.

Повертаючись пізно додому, я сам намагався збагнуте наперед, що з мого знайомства з амазонкою може вийти. В голову приходили всякі привабливі й сміливі перспективи, що їх поети називають мріями. Мрії діють, як наркотики, роблять людину щасливою, але заразом руйнують її.

Та раптом мене перелякала одна думка: в якому вигляді з'явитися завтра? Чи в одежі парубка і з кіньми? Після останньої розмови з амазонкою ця маскарада втратила вже всякий сенс. Повторювати її — значило б поступати неповажно, грати комедію, сходити до ролі ярмаркового лицедія! Виключена річ.

Іти в звичайній одежі? І робити „рандеву" десь під лісом? І на очах Франца-Йосипа? Чи не було б це очевидною непристойністю? Моветоном?

Боже мій! Що робити?

Я перескакував від думки до думки, щибався між ними, як спійманий у клітці птах, і чим далі, тим швидше і тим неспокійніше. І навіщо я признався, хто я?! Що за дурна правдомовність! Де був мій розум, що допустив мене попсувати грубим реалізмом таку феєричну ідилію?!

Я був близький до одчаю. Але... амазонка сама розв'язала справу дуже просто й розумно. Коли я прийшов додому, то застав від неї листа! Привіз Франц-Йосип. У листі стояло:

„Я оповіла батькам про зустріч із Вами. Їм дуже сподобалась ціла пригода. Але вони сказали мені, що було б недобре з мого боку не запросити Вас до себе в гості. Тож прошу не виходити завтра до лісу, а прийти до нас додому. Найліпше по полудні, коли батько буде вільний. Йому Ви дуже сподобались, він багато сміявся і хоче особисто з Вами познайомитись. Заберіть із собою Вашу славну сопілку. Отже, чекаємо. Марія Зосимато".

Цей лист наче з неба впав мені. Я враз заспокоївся. Тільки трохи злякався. Наш селянин має в своїй крові віками виплекану нехіть до кожного пана. І ця нехіть не покидає його ніколи, навіть тоді, коли він має в кишені високошкільний диплом чи „временное свідетельство" на нього. І цей документ не зробив мене іншим супроти панів. Проте я, звичайно, вирішив прийняти запрошення. У моїй уяві стояла амазонка, а її слово було для мене законом.

Ідучи другого дня до палацу, захованого за високою огорожею в широких і густих садах, я пригадав собі, що цей палац я вже раз бачив і був у нім. А це було, коли я ще вчився в початковій школі. Були різдвяні свята, і вчитель повів нас до того палацу на ялинку. Там я вперше побачив цю німецьку забавку. Ми застали багато панів. Казали, що був і губернатор, і нам було дуже страшно. Перед тією ялинкою я деклямував вірш „Русь". Не знаю, якого автора. Починається він словами:

Под большим шатром
Голубых небес
Вижу — даль степей
Зеленеется."

І описується велич і багатство Руси, а далі кажеться:

Ето ти, моя,
Русь державная,
Моя родина
Православная!

Після того підвели мене до якоїсь пані, а вона похвалила мене і спиталася, хто мій батько і що він робить. Говорила по-московському. Я сказав, що коваль. І вона побажала мені, щоб я теж був добрим ковалем. А потім дала ласощів і книжку.

Коли я розповів про це вдома, то мама сказала:

— Дай, Боже, щоб її діти поробилися ковалями!

Я ковалем не став, а „Русь державная" викликає в мені жагу ненависти.

*

Амазонка з балькону побачила мене і зійшла вниз. Була скромно вдягнута й була ще краща, як у моїх мріях. І вся світилася. Запровадила мене всередину і познайомила з батьками. Все відбувалося просто й мило, так, неначе ми були давні знайомі. Тільки в батька, в кутиках сірих очей часом переблискували веселі вогники... Але в його мові не було ані найменшого натяку на те, як дійшло до мого знайомства з його дочкою.

Мої відвідини тривали не більше як годину, і якось вийшло так, що про сопілку не було мови. Коли я відходив, амазонка відпровадила мене досить далеко, майже до самого виходу із саду. Прощаючись, запросила, щоб я прийшов завтра, а на самому кінці додала, що хотіла б відвідати деякі околиці, наприклад, он-той ліс, але йти туди сама боїться...

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Гостина голови УНРади І. П. Багряного у Міннеаполісі

Ще напередодні приїзду голови УНРади І. П. Багряного до Міннеаполісу газети помістили нотатку про його приїзд, з відповідними даними про нього. А ввечорі 10-го лютого по його приїзді до помешкання д-ра М. М. Менжеги та М. П. Менжеги з'явилися кореспонденти трьох найбільших часописів стейту Міннесота — „Ди Міннеаполіс Стар", „Міннеаполіс Морнінг", та „ Ст. Пол Пайонір Пресс" — і голова УНРади дав кожному зокрема інтерв'ю. Всі три часописи вмістили другого дня ці інтерв'ю на своїх сторінках. В них головно насвітлено питання Українського Державного Центру в екзилі, питання підсовєтської літератури, совєтського режиму, справу Пастернака, питання коеґзистенції між комуністичною російською імперією й вільним світом тощо. При розмовах перекладачем був д-р М. М. Менжега.

12-го лютого через радіо „VWDG" зроблено спеціяльне пересилання за участю І. П. Багряного та д-ра М. Менжеги, в якім насвітлено становище України та боротьбу українського народу за незалежність, подано відомості про Українську Національну Раду й її працю та цілі та переведено дискусію зі слухачами на тему большевизму й становища в СССР. Це пересилання тривало рівно 3 години, від 10 год. вечора до 1-ої години ночі.

У п'ятницю 13. лютого І. П. Багряний був прийнятий губернатором стейту Міннесота п. Орвілом Фріманом. Під час цієї візити п. Багряний подарував губернаторові свою книгу „The Hunters and the Hunted", та дістав усну сердечну подяку, а згодом, того ж дня губернатор прислав йому спеціяльним кур'єром додому свій подарунок, книгу про Міннесоту, з таким написом: „Іванові Багряному — з щирою пошаною та найкращими побажаннями з нагоди його візити до Міннесоти! Орвіл Фріман, губернатор Міннесоти, 13-го лютого 1959 р.

Увечері в п'ятницю п. Багряний виступав по телевізії, з телевізійної стації „КТСА". З ним брав участь у цім телевізійнім виступі д-р М. Менжега. Тема виступу — „Література й письменники під совєтським режимом". Про цей виступ були заздалегідь вміщені повідомлення в пресі. Сам виступ був добре підготовлений і пройшов з успіхом, як і виступ в радіо.

В міжчасі п. Багряний зложив візиту голові Філії УККА та ОДВУ проф. Грановському. Також відбув зустріч з діячами політичних організацій, в тім УНДС, Союзу Українських Ветеранів, Т-ва Прихильників УНР. УРДП та Т-ва Сприяння УНРаді. У суботу увечорі відбувся бенкет, за участю великої кількости присутніх.

У неділю вранці І. Багряний відвідав дві православні церкви — св. Юрія та св. Михайла й був на Службі Божій. Священик о. Володимир Левицький виголосив на честь чостя привітальну промову та проспівано йому „Многая літа".

У неділю по обіді відбулася доповідь п. Багряного на тему „Батьківщина і ми". Присутніх було 300 осіб, як на Міннеаполіс — це багато. У понеділок 16-го лютого п. Багряний дав інтерв'ю для газети „Міннесота Дейлі" а увечорі мав зустріч зі студентами Міннесотського Університету.

Ю. Г.

З наших буднів

ГОРЕ АМБАСАДОРОВІ!

Не легка то ріг бути амбасадором поневоленої нації на чужині! Про це знає кожний з нас, бо кожний виконує потроху цю велику місію, за вийнятком тих, які сказали собі: шлюс! я вже маю досить України, мастіть собі голови, моя хата скраю.

Розуміється, я не маю на думці політичних центрів, ані теж Союзів, ні всяких інших представництв; тут іде мова про індивідуальних патріотів, що ведуть визвольну акцію на свою власну руку і своїм коштом.

Не знаю — не відаю, як іде урядування в ясній канцелярії пана президента у Білому Домі? . . Чи там читають, реєструють та складають в шухлядки всі напливаючі туди письма, чи деякі з них, так і не читавши, викидають на сміття? Бо якби читали і складали на купку всі українські протести і меморіяли (не враховуючи доносів!), то Конґресова Бібліотека мусіла б, хіба збудувати для цього окремий архів, а майбутні вчені мужі мали б дуже цікаві матеріяли для дослідів ментальности такого феномена, що називав себе політичним еміґрантом.

Яке резюме винесли б ці вчені на підставі студій згаданих матеріялів — про це може не згадувати . . . То ще велика ласка з неба, що не всі наші „амбасадори" висилають письма до Вашинґтону, бо не всі, що так скажу, високограмотні. Такі, звичайно, виконують визвольну місію в той спосіб, що маніфестують.

На терені Великого Ню Йорку всі, хіба, знають сердечного українського патріота, друга Терешка. На всяких вічах та мітинґах він найголосніше дискутує, при чому деколи буває випрошуваний з вічевих заль. Він теж, при деяких оказіях, переодягається в оригінальні костюми, мов американські діти на Галовін, збирає довкола себе принагідну публіку, а тоді жарить промови, з яких виходить, що друг Терешко ненавидить Москву, білу і червону, може й не гірше від автора „Московського Сфінкса".

Пригадую минулого року, під час голодової маніфестації в Мангаттан Сентер, друг Терешко впав на думку зорганізувати протест в обороні жертв Страшного Голоду індивідуально, на власну руку. З тією метою він одягнувся в мішок з бараболі, на ноги затягнув пошехонські лапті, на голову „будьоновку" з червоною зіркою, на очі чорну маску. Вибрав собі на місце постою „корнер" „6-ої вулиці і 2-ої Евню. Саме в той момент, коли люди виходили з церкви, з панахиди по замучених братах, — друг Терешко затягнув на ціле горло: „Волга, Волга, мать родная!"

Наступив, що так скажу, деякий конфюз. Дехто з наших узяв цей маскарадно-вокальний виступ замаскованого типа за московську провокацію. Скочило на нього кілька бравих спортовців, приперли хлопа до муру, і давай благословити!

Аж коли маніфестантові впала маска з обличчя, тоді всі побачили, що це — друг Терешко, щирий український патріот . . .

— Соррі, — сказали тоді хлопці, — ми не знали, Терешку, що це ти. Чого ж ти робиш із себе варіята?

— Дурні! Ідіоти! Темна масо! — докоряв їм друг Терешко, — чи ви того не розумієте, що саме в той спосіб я хотів звернути на себе увагу чужинців, а потім повідомити їх про маніфестацію в Мангаттан Сентер? . . Бо ж американців не завербуєш інакше для нашої справи, тільки такими штуками! А ви, темняки, за те мене б'єте, мордуєте, розпинаєте, як фарисеї Ісуса Христа!

Друг Терешко сів на тротуарі і гірко заплакав . . .

Ікер

Кадет Ярослав Гординський одержав чотирирічну університетську стипендію

Ст. Пол. Мінн. — Директор Військової Академії ім. св. Томи в Ст. Пол, Міннесота, о. Джан В. Ровч сповістив, що на цьогорічну листу стипендіятів в рямцях Крайової Стипендійної Програми були обрані чотири старші кадети із згаданої академії, між ними Ярослав Р. Гординський, син д-ра Богдана Гординського з Дрейк, Мінн. Стипендії із вище згаданої програми одержує щороку яких 10,000 найкращих учнів в цілій країні, обираних з-поміж 478,000 кандидатів. Висота стипендії виносить 1,500 дол. річно. Військова Академія св. Томи вписана в реєстр почесних шкіл департаменту армії разом із 33 іншими американськими військовими школами. В Академії св. Томи вчиться 600 студентів. Ярослав Гординський, 16 літ, кінчає Академію весною ц. р. після трьох літ навчання і плянує почати вже в 1959/60 році премедичні студії в Джорджтавнському Університеті у Вашинґтоні, Д. К.

„Поліо не чекає на недбайливих" — заявляє головний лікар ЗДА

Вашинґтон. — Головний лікар ЗДА Лерой Е. Бирні сказав, що „поліо приготовляється до підступного повороту а ми можемо програти боротьбу проти нього" внаслідок того, що деякі батьки не дбають про здоров''я своїх дітей і самих себе. Численні американці люблять відкладати важливі проблеми „на завтра", і тому рискують здоров'ям і щастям своїх родин та не спішаться нащепити своїх дітей вакциною д-ра Солка. 80 відсотків осіб у віці 20-40 років ще й досі ненащеплені — хоч поліо є великою загрозою для людей в цьому віці. Деякі люди вже призабули той жах, який був 10 років тому, коли була пошесть дитячого паралічу, і коли ще не було вакцини проти поліо.

● Секретар Білого Дому Дж. С. Гаґерті повідомив, що президент Айзенгавер і його дружина рішили провести Великодні свята на фармі в Ґеттисбурґу, Па., куди виїхали в четвер 26-го березня. До Вашинґтону вони вернуться в понеділок 30-го березня. Президент працюватиме над промовами, які має виголосити в найближчому часі.

Успіх молодого українського спортовця

12-річний Юрко Фещенко-Чопівський, Вермонт, Іллиной, є членом спортової дружини ІМКА-Кентон, Іллиной. є членом Українського Народзмагання у баскетболі за золоту медалю. До змагу стало 13 дружин. У цьому турнірі Юрко Фещенко-Чопівський одержав дві золоті відзнаки. Одну, як член дружини, яка здобула мистецтво, а другу після того, як жюрі признало його, як одного з п'ятьох найкращих з-поміж 150 грачів окружного турніру.

Юрко Фещенко-Чопівський Нідавно відбулися окружні ного Союзу.

М.

● Літературний Вечір Олексія Кобця (Варавви) для відзначення його 70-річчя влаштовує Об'єднання Українських Письменників „Слово" в суботу, дня 28-го березня ц. р., о год. 6-ій вечора. У вечорі візьме участь Ювілят. Відбудеться вечір в залі Українського Інституту при 79 Іст 2-ій вулиці в Ню Йорку.

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

ГОСПОДИНЯ
Спання на місці.
Повинна любити діти.
Є друга поміч. Добра платня
Власна кімната і лазничка.
Mrs. MARCUS
MO 3-8982

NURSES — REGISTERED
PROFESSIONAL
ALL SHIFTS OPEN
Differential Paid on Evening & Night Shifts
Maintenance available if so desired
Excellent Personnel Policies
Voluntary psychiatric hospital
Salaries depending on experience and ability.
Wire, write, or call
DIRECTOR OF NURSES
ST. VINCENTS HOSPITAL
240 North St., Harrison, N. Y.
Phone Rye 7-0502

До РУЧНОГО ШИТТЯ — досвідчені.
Праця на штуки.
Постійна праця.
Apparel Mfr. Apply 5th Floor.
HAYMAKER
113 W. 18th Street

ОПЕРЕЙТОРКИ
до сортування
Оперейторки на спеціяльних машинах
Постійна праця, добра платня.
FRANCES DRESS CO.
1751 Bath Ave., Brooklyn
(Corner Bay 17th St.)
DE 1-1104

Dietitians
Main Kitchen Prodn Supvsr
Degree or supvsry experience required.
THERAPEUTIC DIETITIAN
College grad. ADA Pref'd.
Progressive Hospital.
Good Conditions.
Living Accomodations Available.
FLOVER & FIFTH AVE. HOSPITAL
21 East 105th Street
Personnel Office.

Help Wanted Male-Female

REGISTERED
NURSES
All Shifts All Tours of Duty
Salaries depending on experience. Differential for Evenings & Nights.
Contact Director of Nurses.
Also oppenings for the following:
L. P. N's and BABY NURSES
with minimum one year Hospital work. Nurses Aids.
Are you looking for a future? You are paid while you learn a life time skill. Join the new student nurses aid class starting April 6th. — High School education required.
ORDERLIES
will train
Meals while on Duty
Wire, write, or call:
Mrs. Marion Shepard
NEW ROCHELLE HOSPITAL
New Rochelle, N. Y.
or call: NE 2-5000

ОПЕРЕЙТОРИ
Потрібно зараз з досвідом при шитті покривал сиджень в автах. Платня на штуки, досвід на шиття стандартове і спеціяльне. Також краячі. 5 днів в тижні.
Положення в Бруклині.
Телеф.: CL 1-7700

WINDERS
(Male or Female)
Experience foster. Many Company Benefits. Air conditioned.
Apply in Person. All week.
BEST WINDING CO.
1003 Broadway. — Brooklyn
(Myrtle Ave. "L" Station)
GL 2-4405

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС

MARKE SALAMANDER
Імпортовані черевики з Німеччини для Цілої Рідні.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР
спеціяльно вузьких і широких розмірів, також в сандалах.
Жадайте безплатного каталога.
SALAMANDER
335 E. 86th St. (bet. 2nd & 1st Ave.) New York 28, N.Y.
Tel.: EN 9-3045
58-02 Myrtle Ave. (Вхід Centre St.), Ridgewood, N.Y.
Tel.: EV 1-3727

ПРАЦЯ
Help Wanted Male-Female

OPERATORS and STITCHERS
Some shoe experience.
Union shop. Company benefits. Steady work.
Apply:
QUALITY MAID FOOTWEAR
20 Grand Ave., Brooklyn
MA 4-7345

HELP WANTED MALE

SHEET METAL LAYOUT MEN
— Experienced —
GOOD PAY — PERMANENT
Excellent Company Benefits.
Mention Paper.
Hicksville Area
WEll̶s 1-3296

MILLING MACHINE HANDS also LATHE HANDS
Першоклясні
МУЖЧИНИ — ФАХІВЦІ
Для досвідчених постійна праця, для недосвідчених хвилева.
Компанійні користі.
Голоситись:
MARCH ASSOCIATES
Commercial Street — Bldg. 7
Hicksville, L. I.

Mold Makers
DIE CASTING and PLASTICS
Must be 1st class.
Top pay. Paid vacation.
Other benefits.
Apply in Person.
DENAN TOOLS
150-42 11th Avenue
WHITE STONE

MACHINISTS WANTED AT ONCE
1st class skilled Men
Millers, Profilers, Lathes, Hydrotel, Sheet Metal Workers
Burring Hands.
Day shift only.
Excellent working conditions.
8 paid Holidays.
Apply:
SHAW METAL PRODUCTS
101 3rd Avenue
Garden City Park
Pioneer 6-6650

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС

REAL ESTATE

DELAWARE — MARYLAND ФАРМИ,
посілості, звернені до моря.
Поміркованні ціни.
Низькі податки.
GEO. P. SCHREPPLER REALTY
7 West Main Street
Middletown, Delaware

ДОМИ НА ПРОДАЖ
в Roselle, N. J.
LEMBO CONSTRUCTION CO.
Відкрито до оглядання від 2-5 по пол. в неділі.

1. 5th Ave & Martin St. 7 кімн. партер, ґараж на 1 авто.
2. 2nd Ave & Gordon St. 6 кімн. дім-ранча, ґараж на 1 авто.
3. Linden Rd., 6 кімн. ранча-дім мур. дім, ґараж на 1 авто.
4. First Ave. & Hawthorne St., 2 род. дім, 6 кімн. на кожному поверсі, ґараж на 2 авта.
5. First Ave & Prospect St., 2 род. дім:, 5 кімнат на кожному поверсі, ґараж на 2 авта.

Call: **CHESTNUT 5-6236**

MISCELLANEOUS

LIBERTY ART PHOTO STUDIO
ЗНІМКИ на всі нагоди.
Весільні, Кандидатів. Першого Причастя і градуацій.
Портретові і Комерційні.
Call: **VIrginia 3-3605**
125-11 Liberty Avenue
Richmond Hill, N. Y.
Відкрито в неділі.

РОЗШУКИ

Михайло Дольжицький пошукує свого брата,
СЕМКА ДОЛЬЖИЦЬКОГО,
з села Поляна, пов. Лісько. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Mychajlo DOLZYCKI
660 Maple Avenue
Elizabeth, N. J.

Пошукую
Богдана РУДИЙ,
сина Михайла та Павліни і брата Ірки, з Мшани, коло Львова. Моя адреса:
Iwan DEMKIW
60 East 4th Street
New York 3, N. Y.

Олена Бунько пошукує свою тітку,
АГАФІЮ КЛИМУС,
замужну за Ільком Синоком, яка ще 1907 року виїхала із села Плазова до ЗДА і тут жила на фармі. Хто знав би щонебудь про цю особу, просимо подати на адресу ЗУАДК-ту:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
866 N. 7th Street
Philadelphia 23, Pa.

Знайомі і рідні пошукують
АНДРІЯ ШЕРЕМЕТУ,
із Станиславівської області, р-н Городенка, та
Володимира ГНАТКІВСЬКОГО
з Тернопільської області, р-н Копичинці, біля Чорткова. Для ближчих інформацій в тій справі проситься писати на адресу:
"SLOVO" c/o Ukr. Institute of America
2 E. 79th St., New York, N. Y.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим співвласниками 20-ти мільйонового майна організації.

MISCELLANEOUS

Іван ВУЙКІВ
Знана
УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення
НОВІ ФУТРА
перемодельовує проношені футра по найновіших фасонах.
Приймає футра на ПЕРЕХОВАННЯ-STORAGE
Відбір і доставка на місце
J. WUJKIW, Inc.
MANUFACTURING FURRIER
111 E. 7th Street
New York 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

Кошти прожитку зменшилися на 0.1 відсотка

Вашингтон. — Статистичні бюра департаментів праці і торгівлі повідомляють, що індекс цін на товари першої потреби в місяці лютому ц. р. зменшився на 0,1% в порівнянні з січнем цього року і становив 123,7%, це значить, що був на 23,7% більший в порівнянні з пересічними цінами в 1947 - 1949 роках, коли він виносив 100. Це маленьке зменшення коштів прожитку вможливлило подешевшання харчів на 0,7%. Видатки на лікарську опіку збільшились, і це було причиною того, що індекс так мало зменшився. Впродовж цілого року індекс збільшився тільки на 1%, а впродовж останніх 10 місяців індекс вагався між 125,5 і 123,9, що свідчить, що можна говорити про зглядну стабільність цін на консумпційні товари. Остання зміна індексу не матиме впливу на заробітні платні. В лютому фабричний робітник із 3-членною родиною заробляв пересічно по $78,52, а самотний по $71,03.

РОЗШУКИ

Пошукую тітку
ЄВУ ТЕТЯНИЧ
(прізвище по чоловікові невідоме), село Ветлина, пов. Сянок, яка виїхала до ЗДА правдоподібно в 1911 р. мешкала в околиці Ню Йорку, та стрия
МИХАЙЛА ЗУБАЛЯ,
який також виїхав до ЗДА по першій світовій війні.
Пошукує Катерина Зубаль (по чоловікові Дзвіник).
Хто про вище подані особи знає, або вони самі, зволить ласкаво написати на слідуючу адресу:
Mrs. Kateryna DZWINYK
2638, W. Rice Street
Chicago 22, Ill.

REAL ESTATE

НА СКОРИЙ ПРОДАЖ
у зв'язку з хворобою — в Саратоґа Спринґ (біля Олбани) невеликий
ГОТЕЛЬ,
із 22 гарно умебльованими кімнатами, з великою кухнею і повним устаткуванням для харчування.

Saratoga Spring — знаменитий курорт з мінеральними джерелами, сірчаними та буровими купелями, куди з'їжджаються на лікування з усіх стейтів ЗДА та Канади люди, що хворіють на ревматизм та серцеві недуги, а також ті, які бажають відпочити серед чудової гірської природи. Дім завжди заповнений приїжджими. Більшість користується харчуванням. При домі 2 акри саду. Є великий ґараж, який легко переробити на кімнати.

Дім дає $5 000 чистого прибутку, тільки за літній сезон.

Повна ціна дому $22.000, готівки — $10.000, решта морґедж на 12 років.

DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway, N. Y. C.
AU 1-0194

CATSKILL MT. RESORT:
13 спальні, велика їдальня, забавова заля, дві алеї на боулінґ, відпочинкова заля, велика кухня, холодільна кімната, все влаштування і меблі. Автомат. Fire Alarm System Steel, фільтрований басейн, 4 кімн. помешкання; Коло 150 акр., травник і ліс. The Schoharie потік перепливає через посілість. Власник відходить на пенсію. Треба оглянути, щоб оцінити.
TWIN MOUNTAIN HOUSE
Elka Park, N. Y.

МЕШКАННЯ

Маю до винайму
ПОМЕШКАННЯ
4 кімнати „баксові", для 2-ох або 3-ох людей, без дітей, або для 2-ох і одної більшої дитини. Хочу своїх людей. Питати прошу на 3-ому поверсі, з-заду
546 So. 19th Street
(між 15 і 16 Евенями)
Newark, N. J.

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

РОЗШУКИ
PROFESSIONALS

ДОНСЬКОМУ КОЗАЧОМУ ХОРОВІ ген. ПЛАТОВА
— потрібний —
ДОБРИЙ БАС
для осіннього турне 1959 р.
Звертатись на адресу:
W. KOSTRUKOFF
105 Vanderbilt Avenue
Island Park, N. Y.
Tel.: GEneral 1-5015

BUY U. S. SAVINGS BONDS!

ЗБІЛЬШЕНІ ДИВІДЕНДИ!

$3\frac{1}{4}\%$ РІЧНО
кредитоване, або платне 2 рази в рік.

ПОЧАВШИ 1-го СІЧНЯ 1959 р.

- Ощадності забезпечені до $10,000.
- Гроші, одержані до 15-го березня 1959 р., будуть процентувати нові дивіденди, від 1-го березня.
- Радо приймаємо нові конта, від $1.00 вгору.

IRVING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
126 MARKET ST. (бл. MAIN) **PATERSON, N. J.**
Відкрито ЩОДЕННО — від 9-ої рано до 3-ої по полудні
Також у П'ЯТНИЦІ — від 6-ої до 8-ої вечора
ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ:
ОЩАДНОСТЕВІ КОНТА — РІЗДВЯНІ ОЩАДНОСТІ — ВАКАЦІЙНІ — ГІПОТЕЧНІ ПОЗИЧКИ — ПОЗИЧКИ НА ПОЛІПШЕННЯ ДОМУ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ — ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ — ПРИЙМАННЯ РАХУНКІВ ЗА ГАЗ, ЕЛЕКТРИКУ І ТЕЛЕФОН — ВОГНЕТРИВАЛІ СКРИНЬКИ.

REAL ESTATE

ДОМИ на ПРОДАЖ
2-род., мур., біля Пелгембей парку, вікнами до моря, має 6 років, сад, ґараж, за $26,500.
2-род., в зелен. р-ні Бронксу: великий сад з басейном і акваріюм, ґараж — за $24,000.
3-род., мур., з садом і ґаражем — за $25,000.
Вигідні умовини сплати. Доми можуть бути повністю до зайняття.
Є на продаж багатомешканевих домів, що дають 15 і більше відсотків чистого прибутку на вкладені гроші.
DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway, N. Y. C.
AU 1-0194

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ПОСТАВТЕ СОБІ САМІ ПИТАННЯ
про висилкову фірму, заки вишлете
ПОСИЛКИ — ДАРУНКИ
до всіх країн Европи й Азії
1. Чи це є відповідальна фірма?
2. Чи Ви самі в тому переконалися?
3. Чи фірма є уважливо-солідна в пакуванні, висилці і приготуванні документів?
4. Чи уживає до цього найліпші пачки?
5. Чи фірма є в бизнесі довше, як 25 років?
6. Чи це є офіціяльно АВТОРИЗОВАНА фірма?

Відповідь на всі ці питання є ТАК, якщо Ви вишлете свої пакунки через один з Відділів:

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut St. PHILADELPHIA 6, Pa. WAlnut 5-3455	1991 Broadway NEW YORK 23, N. Y. LYceum 5-0000
4102 Archer Ave. CHICAGO 32, Ill. FRontier 6-6399	683 Hudson Ave. ROCHESTER 21, N. Y. BAker 5-5923
1313 Addison Rd. Cor. Superior Ave. & 71 St. CLEVELAND 3, Ohio UTah 1-0807	263 Market St. NEWARK 2, N. J. MArket 2-1968
	390 W. Broadway S. BOSTON 27, Mass. ANdrew 8-8764
6446 Michigan Ave. DETROIT 10, Mich. TAshmoo 5-7560	346 Third Ave. PITTSBURGH 22, Pa. GRant 1-3712

ПРИСПІШІТЬ СВІЙ ПАКУНОК ДО НАС, А МИ ПРИСПІШИМО ВИСИЛКИ ВІД НАС.

ВЕЛИКА ЗНИЖКА ЦІН НА СПОЖИВЧІ ПАЧКИ І ЛІКИ ДО КРАЮ
ВИСИЛКИ ЕКСПРЕСОМ АБО ЛЕТУНСЬКОЮ ПОШТОЮ.
Найдешевше джерело посилок до Европи і Азії.
ЛІКИ — поплачено з оплаченим митом, або без мита.
ТЕКСТИЛЬНІ ТОВАРИ — 3 купони за $40.00 зі всіми оплатами
Також АКОРДЕОНИ-ГАРМОНІЇ, — і машини до шиття.
СПОЖИВЧІ ТОВАРИ — зі всіми оплатами — 10 ф. — $25, 30 ф. — $40; 20 ф. — $30, 40 ф. — $45
Замовлення листовні з провінції приймаємо:
УКРАЇНСЬКЕ БЮРО
"ORBIT BUREAU"
366 E. 9th STREET — NEW YORK 3, N. Y.
GR 5-9740

Поспішіть вислати Рідним і Друзям ПОСИЛКИ-ДАРУНКИ
НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА
Найбільш відповідальна фірма висилки пачок до всіх країн Европи і др.
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(LICENSED by U.S.S.R.)
BROOKLYN, 1530 Bedford Ave. (cor. Lincoln Place) Tel.: IN 7-6465 — IN 7-7272
NEWARK, N. J. — 312-14 Market St., Newark, N. J. — Tel.: MI 2-2452 — MI 2-1681
Відкрито в НЕДІЛІ — від 9-4 по пол.
Посилати можна ТІЛЬКИ НОВІ РЕЧІ (матеріяли, одіж, харчові продукти, ліки, машини до шиття, акордеони і т. п.). Достава пачок ґарантована, підпис відборця. Всі видатки і мито оплачується у бюрах фірми. Кожна посилка ЗАБЕЗПЕЧЕНА. Для вигоди клієнтів при бюрах нашої фірми є великий і різнородний вибір товарів найліпшої якости, по уміркованих цінах.
Фірма відкрита: ЩОДЕННО, включаючи НЕДІЛІ — від 9-ої рано до 6-ої веч., в СУБОТИ — від 9-ої рано до 4-ої по пол.
Бюро в НЮ ЙОРКУ при 2-ій Еве. відкрите кожної суботи і неділі: 9 р. до 4 п. п.
Бюро в НЮАРКУ відкрите тепер в неділі — від 9-ої рано до 6-ої по пол.
НАШІ ВІДДІЛИ:

78 — 2nd Avenue NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540	11601 Jos. Campau Ave. DETROIT 12, Mich. TOwnsend 8-0298	832 N. 7th Street PHILADELPHIA 23, Pa. WAlnut 3-1747
651 Albany Avenue HARTFORD, Conn. CHapel 7-5164	107 S. Vermont Street LOS ANGELES, Calif. DUnkirk 5-6550	1241 N. Ashland Avenue CHICAGO 22, Ill. HUmboldt 6-2818

ЛІКИ: це найбільш корисний дарунок до КРАЮ!
20% ЗНИЖКИ — ВИСИЛАЄМО до ЕВРОПИ — 20% ЗНИЖКИ
— Ґарантія доставки. — Мито оплачується тут. —
ВИСИЛАЄМО ЛЕТУНСЬКОЮ ПОШТОЮ.
Rimifon, Penicilin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Irgapyrin, Orinase (diabetes), Urodan.
Спеціялісти европ. рецепт полагодять Ваші рецепти точно.
СПЕЦІЯЛЬНІ ПАЧКИ
для хворих на туберкульозу, артретизм, ревматизм, діябетиків, з високим тисненням крови і т. д.
Тонкі найлонові еластичні ПАНЧОХИ, вартости $15.00 за $4.95
Говоримо українською, російською і польською мовами.
Пишіть або телефонуйте:
B. Feldman Pharmacy
111 Ave. "A" & 7th Street — NEW YORK CITY
Tel.: OR 7-5980
СПЕЦІЯЛЬНО: При замовленні поштою або особисто, залучіть вирізок цього оголошення, а одержите, на вищезгадані ліки й всі інші, 20% ЗНИЖКИ, яку, з огляду на велике замовлення покупців, продовжуємо до Великодня.

ARKA Company
48 E. 7th St.
New York City
Tel.: OR 3-3550
Швайцарські та японські ХУСТИНИ
з новими взорами та віночками у великому виборі.

Пощо тратити час на писання адрес?
ПЕЧАТКИ
всякого рода в різних мовах
— виробляє —
ROMAN IWANYCKYJ
1726 Park View Avenue
Bronx 61, N. Y.
Тел.: пізно веч.: SY 2-9437
ПЕЧАТКА: 3 лінії у 2-ох інчах — $1.60.
Висилаємо поштою!

MISCELLANEOUS

АСТМА?
Чому терпіти надаремне?
— ASMATITE —
наче за лікарською рецептою.
Вишліть 1 (одного) доляра на пробну пачку.
STERLING LABORATORIES
GREENVILLE STATION
Box 67-A
JERSEY CITY 5, N. J.

Приготовляється
ПОДАТКОВІ ЗВОРОТИ
"On-The Square"
Gill & Tiedemann
бухгальтери-фахівці
59 Sip. Avenue
JERSEY CITY
SW. 8-5757
Години:
9 до 9 щоденно
9 до 5 суботи

НОВОВІДКРИТА ФІРМА
Helen's Bridal Shop
ШЛЮБНІ І ВЕЧІРНІ СУКНІ.
Tel.: MA 3-1880
Всі замовлення виконуємо у власному заведенню, по найбільш приступних цінах.
Г. МАТУШЕВСЬКА, власниця
132 Branford Place
(6. High St & Springfield Ave.)
NEWARK 3, New Jersey

BUY U. S. SAVINGS BONDS!

HALLETT & HALLETT
ДИРЕКТОРИ Похоронного Заведення від 1854
HALLETT HOMESTEAD
147th St. and Northern Blvd.
FLUSHING
Howard L. Hallett, Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treasurer
FLushing 9-0062

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте, як в день, так і в ночі.
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET
cor. Waren Street
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура
Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568